

7 פברואר 2021

לכבוד

ראש ממשלת ישראל, מר בנימין נתניהו,

שר הביטחון וראש הממשלה החילופי, מר בני גנץ

שר הבריאות, מר יואל (יולי) אדלשטיין

שר החינוך, מר יואב גלנט

שר האוצר, מר ישראל כ"ץ,

נכבדים,

מגיפת הקורונה צפויה להשאר איתנו עוד זמן רב ומחייבת מדיניות בת קיימא בכל הנוגע לחינוך ילדי ישראל. הזכות לחינוך הינה זכות בסיסית [1] וגם חובה בחוק בישראל כבר משנת 1949. למעשה, ילדי ישראל סגורים בבתיהם זמן ממושך בהרבה מבני גילם ברוב מדינות ה-OECD [2]. יש לזכור שגם בין הסגרים מערכת החינוך פעלה באופן חלקי ביותר ואין דין הוראה מרחוק כהוראה בכתה. הבנו מהתקשורת ששוב יש מתווה קצר טווח שאינו משמש פתרון לטווח הארוך.

העדר אסטרטגיה בת קיימא לחינוך פונטאלי פוגע בילדי ישראל ושולל מהם את הזכות לחינוך. זכות זו צריכה לעמוד בראש סדרי העדיפויות הלאומיים באופן בלתי קשור לזכות הוריהם להתפרנס או לצרכי המשק הכלכליים.

כמומחים בתחומים שונים של רפואה ובריאות הציבור, חתרנו בעקביות להשפיע על קובעי המדיניות לאזן את הגישה הצרה לריסון התחלואה והתמותה מקורונה על ידי התחשבות בהשלכות הרחבות של המגיפה, בעיקר בכל הנוגע בילדים. עמדנו על כך שהחלטות הדרג הפוליטי חייבות להיות מבוססות על מידע אמין ומקיף. **מאז תחילת המגפה דגלנו בחזרה זהירה, בטוחה ומנוטרת למסגרות החינוך תוך ביצוע שינויים אפשריים וחשובים להפחתת הצפיפות בכיתות על מנת לצמצם הדבקה ולאפשר רציפות לימודית.** הזהרנו מפני השפעה שלילית אפשרית של סגירת מסגרות החינוך על בריאות הילדים ולצערנו חששותינו התאמתו וכיום ניתן לקבוע בוודאות כי ההעדרות הממושכת ממסגרות חינוכיות היא בעלת השפעות הרסניות. נתונים אמפיריים מראים שמצוקה נפשית, הפרעות אכילה ושינה, שימוש באלכוהול ובידוד חברתי אינן רק השלכות תיאורטיות של מדיניות המתעלמת מצרכי הילדים אלא תוצאותיה בפועל. אנו גם יודעים כי רכישת השכלה הינה אחד הגורמים החברתיים החשובים ביותר הקובעים את בריאות האוכלוסייה. לפיכך, למניעת חינוך ראוי ממליוני ילדים ולפגיעה בהתפתחותם צפויות להיות השלכות כלכליות ובריאותיות קשות לטווח ארוך.

אנו מודעים לחומרת המגיפה והשלכותיה. חלקנו מעורבים ישירות בטיפול בחולים בבית החולים ובקהילה ומודעים לחלוטין לעומס שמגפת הקורונה משיתה על מערכת הבריאות. איננו מזלזלים בסיכונים לילדים, שיישארו ללא אפשרות להתחסן, גם כאשר יופיעו וריאנטים חדשים. אנו עוקבים מקרוב בשנה האחרונה אחר תחלואת הקורונה בילדים ומנתחים אותה. אנו מודעים היטב לכך שבגלל השלישי, ילדים נדבקו יותר, אפילו במהלך הסגר. עם זאת, לשמחתנו הרבה, מרבית הילדים עדיין מוגנים מהשלכות קליניות קשות של הנגיף וגם מתחלואה נלווית מאוחרת. לא נכון ואף לא מוסרי להטיל עליהם את האחריות להעברת המחלה בקהילה. לאורך כל המגפה הייתה נטיה להתייחס לאוכלוסיית הילדים כקבוצה מאיימת ולסרב להכיר בכך שהם קבוצה פגיעה ונפגעת. אמנם ישנה אפשרות שילדים ידביקו את הסובבים אותם (דוגמת צוות חינוכי ובני משפחה), אך למקבלי ההחלטות היה במשך הסגר האחרון (הסגרים הקודמים) די והותר זמן לגיבוש צעדים להקטנת סיכונים אלו וליצירת שגרה חינוכית הולמת, תוך מתן מענה לצרכים החינוכיים, החברתיים והרגשיים של הילדים ובני הנוער.

למרות שהילדים נפגעים לרוב בצורה קלה ממחלת הקורונה עצמה, הם הפכו לקורבנות הקשים ביותר של ההתמודדות עם הנגיף. חוסר מידתיות זה חייב להיפסק לאלתר. הדבר פוגע בבריאות הציבור עליה אתם מופקדים. אנו, שעוקבים אחר מדיניות הממשלה בשנה האחרונה, לא יכולים עוד לעמוד מנגד לנוכח סדר העדיפויות המעוות, לפיו אישור לטייק-אווי קודם לפתיחת מסגרות החינוך. לילדים, למרבה הצער, אין לובי, אין קול במדיה ואין זכות הצבעה, ומכאן שאינם יכולים להשפיע על גורלם. חובתנו המקצועית לזעוק את שוועתם.

אנו קוראים לממשלת ישראל לפעול באופן מיידי להבטחת סביבה בטוחה ורצף חינוכי שיאפשרו שגרת לימודים עם נוכחות פיזית עד תום המגיפה ולאחריה. **בטחון חינוכי הוא חלק אינטגרלי מבטחון לאומי.**

על החתום: הצוות הבין תחומי לילדים וקורונה של הדסה והאוניברסיטה העברית
דר' אלכס גיללס-הלל, דר' חגית הוכנר, פרופ' דוד חניניץ, דר' קטיה יז'מסקי, פרופ' אמנון להד, פרופ' אורלי מנור, פרופ' רן ניר-פז,
פרופ' אורה פלטיאל, מר ארי פלטיאל, פרופ' רונית קלדרון-מרגלית

העתקים:

פרופ' חזי לוי, מנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
ד"ר שרון אלרעי-פרייס, מנהלת שירותי בריאות הציבור
פרופ' נחמן אש, פרופ' קטור הקורונה

[1] https://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf, Article 26

[2] <https://en.unesco.org/news/unesco-figures-show-two-thirds-academic-year-lost-average-worldwide-due-covid-19-school>